

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

VANHEMMUUS EI PÄÄTY LASTENSUOJELUN PERHEHOIDON AIKANA

Infovideo lapsen vanhemmalle

TEKIJÄT   Kirsi Kauppinen
              Marjo Pitkäaho

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala			
Tutkinto-ohjelma Sosionomin tutkinto-ohjelma			
Työn tekijät Kirsi Kauppinen & Marjo Pitkäaho			
Työn nimi Vanhemmuus ei pääty lastensuojelun perhehoidon aikana – infovideo lapsen vanhemmalle			
Päiväys	12.4.2023	Sivumäärä/Liitteet	25/2
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikkö			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä, jonka tuotoksena syntyi infovideo lastensuojelun perhehoidosta. Perhehoidossa lapselle tarjotaan kodinomainen sijaishuoltopaikka, jossa lapsi saa luotua läheisen suhteen toisiin ihmisiin, sekä hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalista kehitystään edistetään. Lastensuojelun perhehoito tarkoittaa lapsen ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä oman kotinsa ulkopuolella.</p> <p>Infovideon tavoitteena on tukea vanhemmuuden jatkumista, kun lapsi on sijoitettu lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Tavoitteena on lisätä tietoa lastensuojelun perhehoidosta ja kertoa yhteisvanhemmuudesta lapsen vanhemman, perhetyöntekijän ja sosiaalityöntekijän kesken. Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimi Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikkö. Tukiyksikkö tuottaa lastensuojelulain velvoittamia palveluita lasten ja perheiden tueksi ja valmentaa perhehoitajia ja tukiperheitä lastensuojelun avo- ja sijaishuoltoa varten. Lisäksi tukiyksikkö tekee kehittämistyötä yhdessä eri järjestöjen ja lastensuojelun toiminnan kanssa.</p> <p>Saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että infovideolla lisättiin tietoa lastensuojelun perhehoidosta sekä vanhemmuudesta niissä tilanteissa, kun lapsi sijoitettiin lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Videossa esiteltiin lastensuojelun perhehoitoa, vanhemman oikeuksia sijoituksen aikana ja tietoa yhteisvanhemmuudesta.</p>			
Avainsanat lastensuojelu, perhehoito, video			

Field of Study Social Services, Health and Sports	
Degree Programme Degree Programme in Social Services	
Authors Kirsi Kauppinen & Marjo Pitkäaho	
Title of Thesis Parenting does not end during the family care in child protection – info video for the child's parent	
Date 12.4.2023	Pages/Appendices 25/2
Client Organisation /Partner Wellbeing services county of North Savo Child Welfare Services family work	
<p>Abstract</p> <p>The thesis was implemented as a development work, which resulted in an info video about family care in child welfare services. In family care, the child is offered a home-like foster care place, where the child can create close relationships with other people, and his basic security and social development are promoted. Child welfare family care means arranging round-the-clock care of a child outside of their own home.</p> <p>The aim of the info video was to support the continuation of parenthood when the child has been placed in foster home care. The goal was to increase information about child welfare family care and to tell about co-parenting between the child's parent, family worker, and social worker. The client for the thesis was wellbeing services county of North Savo Child Welfare Services family work. The support unit produces the services required by the Child Protection Act to support children and families and trains family caregivers and support families for child protection open and foster care. In addition, the support unit does development work together with various organizations and child protection activities.</p> <p>Based on the feedback received, the info video added information about child protection family care, and parenting in those situations when a child was placed in foster home care as a child protection measure. The video presented child protection, parental rights during the placement, and information about shared parenting.</p>	
Keywords child protection, family care, video	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	PERHEHOITO LASTENSUOJELUN SIJOITUKSEN MUOTONA.....	6
2.1	Lastensuojelun perhehoidon muodot ja prosessi	6
2.2	Vanhemman oikeudet ja velvollisuudet perhehoidossa.....	8
3	VANHEMMUUS LASTENSUOJELUN PERHEHOIDON AIKANA	9
3.1	Vanhemmuuden pelot sijaishuollon aikana.....	9
3.2	Vanhemmuuden haasteet sijaishuollon aikana	10
3.3	Yhteisvanhemmuus vanhemman, sijaisvanhemman ja sosiaalityöntekijän kesken.....	10
4	KEHITTÄMISTYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	11
5	KEHITTÄMISTYÖN TUOTEKEHITYSPROSESSI	12
5.1	Infovideon suunnittelu	12
5.2	Infovideon toteutus.....	13
5.3	Infovideon viimeistely	14
6	POHDINTA.....	15
6.1	Kehittämistyön prosessin ja tuotoksen arviointi	15
6.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	17
6.3	Ammatillinen kasvu	18
6.4	Tuotoksen hyödynnettävyys ja kehittämisideat	19
	LÄHTEET	20
	LIITE 1: INFOVIDEON KÄSIKIRJOITUS.....	23
	LIITE 2: LINKKI INFOVIDEOON	25

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme on kehittämistyö, jonka aiheena on lastensuojelun perhehoito. Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä oman kotinsa ulkopuolella yksityisessä kodissa. Perhehoidon tarkoitus on antaa lapselle kodinomainen sijaishuoltopaikka, jossa lapsi saa läheisen suhteen muihin ihmisiin, sekä hänen perusturvallisuuttansa ja sosiaalista kehitystä edistetään. (Saastamoinen 2010, 7–8.) Perhehoitoa tuotetaan huostaanotettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten hoidon ja huolenpidon järjestämiseksi tai kun lapsi sijoitetaan avohuollon tukitoimena. Pääasiallisena lapsen sijaishuollon muotona on aina perhehoito: laitoshoidon toteutetaan vain, jos lapsen sijaishuoltoa ei pystytä järjestämään lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla perhehoidossa tai muualla. (Lastensuojelulaki 417/2007, 50§.) Tässä kehittämistehtävässä lapsella tarkoitamme alle 18-vuotiasta, kuten lastensuojelulaissa määritellään (Lastensuojelulaki 417/2007, 6§).

Kehittämistyön toimeksiantaja on Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikkö. Yksikkö tuottaa lastensuojelulain velvoittamia palveluita lasten ja perheiden tueksi ja valmentaa perhehoitajia ja tukiperheitä lastensuojelun avo- ja sijaishuoltoa varten. Lisäksi tukiyksikkö tekee kehittämistyötä yhdessä eri järjestöjen ja lastensuojelun toiminnan kanssa. (Siilinjärven kunta julkaisuaika tuntematon.)

Kehittämistyön tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa infovideo lastensuojelun perhehoidosta. Videon kohderyhmänä ovat erityisesti lastensuojelun asiakasperheet, mutta sitä on mahdollista hyödyntää myös esimerkiksi ammattilaisten, opiskelijoiden ja perhehoitajien kanssa. Infovideon tavoitteena on lisätä tietoa lastensuojelun perhehoidosta sekä vanhemmuudesta niissä tilanteissa, kun lapsi sijoitetaan lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Videolla esitellään lastensuojelun perhehoitoa sijoituksen muotona, vanhemman oikeuksia sijoituksen aikana ja yhteisvanhemmuutta. Tietoa tarjoamalla voidaan tukea sijoitetun lapsen vanhempaa omassa vanhemmuudessaan ja mahdollisesti lieventää epätietoisuudesta johtuvaa pelkoa. Tavoitteena on myös lisätä lastensuojelun perhehoidon tunnettavuutta. Infovideosta katsoja saa tiiviin kuvauksen siitä, mitä lastensuojelun perhehoito tarkoittaa ja keitä perhehoitajat ovat.

2 PERHEHOITO LASTENSUOJELUN SIJOITUKSEN MUOTONA

Lapsen hyvinvoinnin vastuu on ensisijaisesti lapsen vanhemmalla tai muutoin määritetyllä huoltajalla. Vanhemman tulee varmistaa lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi. Lastensuojelun tulee tukea lapsen kasvatuksesta ja hoidosta vastuussa olevan vanhemman tehtävää tarvittavassa mitta-kaavassa. Jos kotiin tarjottavat avohuollon tukitoimet eivät ole riittävät turvaamaan lapsen hyvinvointia ja kehitystä, voidaan lapsi sijoittaa kodin ulkopuolelle tai muilla toimenpiteillä turvata lapsen hoito ja huolto sijaishuollossa. (Lastensuojelulaki 417/2007, 2§, 49§.)

Perhehoitolaki (263/2015) on tullut voimaan maaliskuussa 2015. Perhehoitolain tarkoituksena ja tavoitteena on turvata lapselle kodinomaisen ja tarpeen mukainen perhehoito. Lisäksi lapsen perusturvallisuutta ja sosiaalisia suhteita tulee edistää sekä tukea läheisten ihmissuhteiden ylläpitoa. Perhehoito on oman kodin ulkopuolella tapahtuvaa osa- tai ympärivuorokautista hoitoa yksityisessä perheessä, perhehoitoa voidaan myös järjestää tarvittaessa asiakkaan kotona. Lastensuojelun perhehoitajaa kutsutaan sijaisvanhemmaksi ja perhettä sijaisperheeksi. Perhehoitajana toimii ennakkovalmennuksen suorittanut pariskunta tai toinen heistä. Myös yksin asuva aikuinen voi toimia perhehoitajana. (Perhehoitolaki 263/2015, 3 & 9§; Perhehoitoliitto julkaisuaika tuntematon.)

Lastensuojelun perhehoidon tärkein tehtävä on antaa hoivaa ja pitää huolta lapsesta. Keskeistä perhehoidon onnistumiselle on lapsen ja perhehoitajan välille syntyvä lämmin ja vastavuoroinen suhde. Kun perhehoidon soveltuvuutta arvioidaan, tulee huomioida, minkälaisen kokonaisuuden perhehoitajan antama hoito muodostaisi yhdessä tarvittavien tukitoimien kanssa. Tukitoimet koskevat lapselle ja hänen vanhemmalleen, että sijaisperheelle annettavia tukitoimia. (Erikson & Säles 2021, 8.) Sen ja Broadhurst (2011, 305–306) korostavat tutkimuksessaan syntymävanhemman yhteydenpidon merkitystä sijoitettuun lapseensa. Lapsen hyvinvointi kohenee ja sijoituksen onnistuminen kasvaa yhteydenpidon myötä.

2.1 Lastensuojelun perhehoidon muodot ja prosessi

Lastensuojelun perhehoitoa toteutetaan toimeksiantosuhteisena lyhyt- tai pitkäaikaisena- tai ammatillisena perhehoitona. Lapsen sijoittava kunta on vastuussa siitä, että lapselle määräytyy hänen tarpeitaan vastaava sijaishuoltopaikka, jossa hänen tarpeenmukainen hoito- ja huolenpitonsa järjestetään. (Saastamoinen 2010, 7.) Vuonna 2018–2020 kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli Suomessa 18555, joista 8164 lasta oli perhehoidossa (THL 2022). Lapsen ensisijainen sijaishuoltopaikka on perhehoito, jos lapsen oma vanhempi ei kykene kasvattamaan lasta kotona. Sijaishuoltopaikkaa päättäessä tulee kiinnittää erityisesti huomiota lapsen tarpeiden, sisarussuhteiden ja muiden läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisen jatkumiseen. (Lastensuojelulaki 417/2007, 50§; Erikson & Säles 2021, 8.)

Lyhytaikaista perhehoitoa kuvataan usein kriisi- tai päivystysperhehoidoksi, jossa lapsi sijoitetaan perheeseen muutamasta päivästä kuukausiin. Lyhytaikaiseen perhehoitoon lapsi ohjautuu avohuollon tukitoimenpiteenä, tai akuuteissa kriisitilanteissa sijoitettaessa lapsi kiireellisesti perhehoitoon. Pidempiaikaisessa sijoituksessa puhutaan huostaanotosta, jolloin lapsen sijoitus on tehty suunnitelmallisesti perhehoitoon. Lastensuojelulain mukaan sijoitetun lapsen perhehoito on toistaiseksi jatkuvaa. Sijoitus lakkaa viimeistään lapsen täyttäessä 18 vuotta. (Perhehoitoliitto julkaisuaika tuntematon.)

Ammatillinen perhehoito on yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011, 7 §:ssä) tarkoitetun luvan perusteella suoritettavaa lapsen tai nuoren hoitoa ammatillisessa perhekodissa. Ammatillisen perhehoidon harjoittaminen edellyttää kodissa olevan vähintään kaksi perhehoitajaa. Toisella heistä tulee olla hoito- ja kasvatustehtäviin soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- ja kasvatustehtävistä. Koska ammatillisten perhekotien työntekijät ovat koulutettu ja heillä on vahvempaa osaamista kuin tavallisella perhehoitajalla, on mahdollista sijoittaa ammatilliseen perhehoitoon erityistä hoitoa tarvitsevia lapsia. Ammatilliset perhekodit eivät ole lastensuojelulain (417/2007, 57 §:n) mukaisia lastensuojelulaitoksia, jos toimintaa ei harjoiteta aluehallintoviraston myöntämällä laitosluvalla. (Erikson & Säles 2021, 8.)

Carnochan, Moore & Austin (2013, 235–253) tuovat esille tutkimusartikkelissaan pitkäaikaisen sijoituksen hyödyt. Lapsen ollessa samassa perheessä koko perhehoidon ajan, mahdollistuu kiintymyssuhteiden syntyminen ja vuorovaikutuksen oppiminen. Sijoituksen pysyvyyden on todettu tutkimusten mukaan lieventävän lapsen stressiä sekä vähentävän käytöksen, mielenterveyden ja koulunkäynnin ongelmia. Pitkänen (2011, 82) toteaa artikkelissaan, että vanhempi on kokenut hyväksi lapsen pitkäaikaisen sijoituksen samassa sijaishuoltopaikassa. Vanhempi on halunnut varmistua, että kotiuttamisen edellytykset ovat täyttyneet ennen lapsen kotiutumista, jotta lasta ei tarvitsisi sijoittaa myöhemmin uuteen sijaishuoltopaikkaan.

Lastensuojeluprosessi alkaa lastensuojeluviranomaisille tehtävällä lastensuojeluilmoituksella. Sijoitus perhehoitoon on iso asiakokonaisuus, joka alkaa asian vireillepanosta. Koko prosessin aikana huomioidaan lapsen etu sekä lainsäädäntö. Sosiaalityöntekijällä on iso vastuu ja rooli perhehoidon aloittamisen ja hoidon aikana. Kunnan tai kuntayhtymän ja perhehoitopaikan kanssa solmitaan toimeksiantosopimus. Perhehoidossa käydään tutustumassa ja laaditaan asiakassuunnitelma. Sen jälkeen lapsi sijoitetaan perhehoitoon asumaan. Sosiaalityöntekijä neuvoo ja ohjaa sekä järjestää verkostopalaverit lapsen ja hänen vanhempansa sekä perhehoidon työntekijän välillä. (Perhehoitoliitto julkaisuaika tuntematon.)

Lastensuojeluprosessin aikana pyritään tilanteeseen, jossa sijaishuolto voitaisiin päättää ja lapsi pysyisi palaamaan takaisin vanhempansa luokse. Kotiin palaaminen on ajankohtaista, kun se on lapsen edun mukaista ja perheen tilanteen puolesta mahdollista. Lapsen sijoittamisen perhehoitoon sekä perhehoidon aikana tehtyjen päätösten ja toteutettujen toimenpiteiden tulee perustua lastensuojelulakiin. Perhehoidon tulee vasta lapsen tarpeisiin sekä tarjota lapselle paremmat kehittymisen mahdollisuudet, kuin asuminen vanhemman kanssa. (Aer 2012, 74; Perhehoitoliitto julkaisuaika tuntematon.)

Perhehoito päättyy yleensä siihen, että lapsi kotiutuu suunnitellusti takaisin vanhemman luo, nuori täysi-ikäistyy tai perhesijoitus katkeaa äkillisesti jostakin syystä. Perhesijoituksen katkeamiseen voivat vaikuttaa lapsen vaikea oireilu, sijaisvanhemman jaksaminen tai yhteistyöongelmat lapsen vanhemman kanssa. Ongelmista muodostuu helposti monimutkaisia vuorovaikutuskuvioita, jotka edesauttavat perhesijoituksen äkilliseen katkeamiseen. (Joensuu & Sutinen 2016, 91–92.) Tutkimusten mukaan liian aikainen sijoituksen katkeaminen voi olla vahingollista lapsen kehitykselle. Se voi vaikeuttaa sekä lapsen tunteiden säätelyä, että kiintymyssuhteen luomista ja myönteisen minäkäsityksen muodostumista. Tärkeintä sijoituksen loppumisen aikaan on välttää lapsen hylkäämiskokemuksen toistuminen. Siirtymistilanteiden opettelu pois perhehoidosta on syytä tehdä vaihteittain. (Rostill-Brookes, Larkin, Toms & Churchman 2011; Meloy & Phillips 2012.)

2.2 Vanhemman oikeudet ja velvollisuudet perhehoidossa

Lapsen vanhemmalla on velvollisuus turvata lapselle hyvä huolto ja huolenpito. Huollon tarkoitus on varmistaa lapsen yksilöllinen hyvinvointi ja tasapainoinen kehitys. (Lastensuojelulaki 417/2007, 2§.) Vanhemmuus ei lopu sijaishuollon aikanakaan. Vanhemmalla säilyy lapsensa elatusvelvollisuus myös perhehoidon aikana. Lapsen huolto päättyy lapsen täyttäessä 18 vuotta tai silloin, kun hän menee naimisiin ennen huollon päättymistä. Myös lapsen edunmukaisesti, tuomioistuin voi erottaa vanhemman lapsen huollosta. Lapsen sijaishuolto rajoittaa vanhemman oikeuksia, vaikka lapsen huolto säilyy edelleen lapsen vanhemmalla. (Saastamoinen 2010, 139–141, 145.) Vanhemmalla on omat oikeudet ja velvollisuudet sijaishuollon aikana.

Lapsen nimen (etunimi ja sukunimi) päättäminen kuuluu edelleen lapsen vanhemmalle sijaishuollon aikana. Kuitenkin sillä edellytyksellä, että lapsen identiteettiä ei tarpeettomasti ja toistuvasti horjutteta. Lapsen vanhemmalla on oikeus päättää lapsen uskontokunnasta ja kansalaisuudesta samassa mittakaavassa, kuin ennen sijaishuoltoa. Lapsen sijaishuollon aikana, lapsen vanhempi edustaa lasta tämän henkilöä koskevissa asioissa. Vanhempi toimii lapsen edustajana, kun lapsen asioita käsitellään eri viranomaisasioissa, ellei laissa ole toisin säädetty. Sijaishuollon aikana lapsen vastaava sosiaaliohjaaja on oikeutettu käyttämään itsenäistä puhevaltaa ja tulla kuulluksi huostaanottoon liittyvissä asioissa. (Saastamoinen 2010, 145–146.)

Lapsella on oikeus pitää yhteyttä vanhempaansa, mikäli se on lapselle turvallista ja lapsen edun mukaista. Vanhempi pystyy pitämään yhteyttä lapseensa vieraillemalla sijaishuoltopaikassa, puhelimitse, postitse, sähköpostitse tai muulla vastaavalla tavalla. (Lastensuojelulaki 417/2007, 54§.) Lapsen sijaishuollon aikana vanhemmalla on oikeus saada tietoja lapsesta sekä vastaavasti sosiaalihuollosta vastaavalla taholla on velvollisuus antaa lapsen vanhemmalle tiedoksi lasta koskevat asiat, kuten asiakassuunnitelmat ja tehdyt päätökset. Lapsen vanhemmalla on myös oikeus tarkastaa lapsen rekisteritiedot. Lapsen sijaishuollon aikana vanhemmalla on samat edellytykset päättää lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta kuin muulloinkin. Sopimukset voidaan vahvistaa lastenvalvojalla tai käräjäoikeuden päätöksellä. Lapsen vanhemmalla on myös oikeus hakea lapsen sijaishuollon lopettamista. (Saastamoinen 2010, 147–148.)

3 VANHEMMUUS LASTENSUOJELUN PERHEHOIDON AIKANA

Lapsen sijoittaminen on kriisi vanhemmalle, joka voi käynnistää syyllisyyden ja häpeän tunteet. Vanhempi tarvitsee tukea ja ohjausta sosiaalityöntekijältä, selvittääkseen uuden tilanteen mukanaan tuomasta muutoksesta. (Sinko & Virokannas 2009, 104–120.) Kriisin- ja trauman näkökulmasta, oleellista vanhemmalle on, että hänellä ja lapsella on riittävästi aikaa vuorovaikutukselle, rauhoittelulle ja huolenpidolle. Mahdollistetun vuorovaikutuksen ja tunteiden käsittelyn myötä, vanhemmalla on mahdollisuus tulla tasavertaisiksi toimijaksi sijaishuollon eri toimijoiden rinnalle. (Hammarlund 2010, 62, 98.) Mantila, Mikkonen & Väinölä (2008, 65) ja Vanhanen (2010, 7) tuovat esille sen, että usein lapsen sijoituksen alkaessa vanhempi on niin kriisissä, ettei hän pysty kuulemaan tai ymmärtämään, mitä hänelle kerrotaan lapsen sijoituksesta.

Shives (2012, 164) toteaa tutkimuksessaan, että lapsen vanhemmalle riittävän ja oikean tiedon tarjoaminen kriisitilanteessa on tärkeää. Pitkänen (2011, 116–118) kertoo, että vanhemman roolin tärkeyttä ja sijoitetun lapsen ja hänen vanhempansa välistä suhdetta tulee ylläpitää, vaikka vanhemman rooli muuttuu lapsen sijoituksen myötä. Vanhemmalle tulee kertoa hänen oikeuksista lapseensa sijoitusaikana ja osallistaa häntä sijaishuollon aikaiseen vanhemmuuteen, sillä sen on todettu motivoivan vanhempaa kuntoutumaan.

3.1 Vanhemmuuden pelot sijaishuollon aikana

Vanhempi kokee lapsen sijaishuollon aikana vahvoja tunteita. Vanhempi voi kokea lapsesta luopumisen tuskaisena, sydäntä särkevänä sekä järkyttävänä. Lapsen joutuessa sijaishuoltoon vanhempi voi kokea tunteen, että lapsi otetaan häneltä täysin pois, eikä hänellä ole enää oikeutta tähän. Myös vanhemmuuden jakaminen sijaisvanhempien kanssa voi olla vanhemmalle emotionaalisesti raskasta. Lapsen sijaishuollosta aiheutuvat tunteet voivat olla niin suuria vanhemmalle, että vanhempi voi kokea, ettei osaa käsitellä niitä. Lastensuojelun tulisivikin voida vastata tähän emotionaalisen tuen tarpeeseen, jota vanhempi kaipaa. (Malet ym. 2010, 81; Pitkänen 2011, 71–72.)

Vierula (2016) kuvailee vanhemmassa käynnistyvän tunne-elämän tapahtuman prosessina. Tunne-elämän prosessi voi alkaa jo palveluntarpeen arvioinnin aikana tai sijaishuoltoa valmisteltaessa. Tällöin tunteet voivat liittyä lapsen menettämisen pelon lisäksi myös siihen, kun lastensuojelu tulee osaksi henkilökohtaista arkea. Vanhempi voi sijaishuollon aikana kokea lapsen itkun ja koti-ikävän hyvin tuskallisena. Vanhempi voi myös kantaa huolta ja pelkoa lapsen tulevaisuudesta, sekä siitä, miten lapsi kiinnittyy uusiin ihmisiin sijaishuollossa. Tunne-elämän prosessi voi jatkua läpi sijoituksen ja usein myös pitkään sijoituksen päättymisen jälkeenkin. (Vierula 2016, 173–174, 271–276.)

3.2 Vanhemmuuden haasteet sijaishuollon aikana

Vanhempi tarvitsee tukea tunteidensa käsittelyyn, koska vaarana on, että vanhempi jää kriisivaiheeseen vastustamaan sijoitusta aktiivisesti. Sijoituksen vastustamisella vanhempi kuormittaa lasta, sosiaalityöntekijää ja sijaisvanhempaa. Vanhempi voi myös erkaantua yhteistyöstä ja lopettaa yhteydenpidon kokonaan. Vanhemman saadessa apua sijaishuollosta seuranneeseen kriisiin, voi hän alkaa suuntaamaan voimavaransa lapsen tarpeiden huomioimiseen, yhteydenpitoon sekä yhteistyöhön sosiaalityöntekijän ja sijaisvanhemman kanssa. Kriisin käsitteleminen auttaa vanhempaa huolehtimaan myös omasta hyvinvoinnistaan ja lisäksi se luo motivaatiota kuntoutumiselle. Usein vanhempi tarvitsee yksilö- tai ryhmämuotoista tukea kuntoutuakseen. Osa vanhemmista ei pysty jakamaan häpeän ja syyllisyyden tunteita muille, vaikka kuulluksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi tuleminen olisi vanhemmalle hyvin voimaannuttava kokemus. (Mantila, Mikkonen & Väinölä 2008, 65–66.)

Lapsen sijaishuolto voi aiheuttaa vanhemmassa leimautumisen pelkoa, joka on voimakas kokemus. Leimautuminen on kuitenkin usein vanhemman omassa mielessään rakennettu ajatus, joka tulee omien pelkojen ja mielikuvien kautta. Leimautuminen on osaksi myös omaa sosiaalista identiteettiä, joka on sisäistetty opitusta kulttuurista. Tuen ollessa kriisivaiheessa puutteellinen, joutuu vanhempi muodostamaan käsityksen vanhemmuudesta omien pelkojen ja mielikuviansa varaan. (Vierula 2016, 282–283; Vanhanen 2014, 28.)

3.3 Yhteisvanhemmuus vanhemman, sijaisvanhemman ja sosiaalityöntekijän kesken

Lastensuojelulaki (417/2007, 52§) velvoittaa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tekemään yhteistyötä lapsen, vanhemman sekä perhehoitajan kanssa. Yhteistyön avulla arvioidaan lapsen hoidon ja kasvatuksen sisältö. Asiakassuunnitelmaneuvoittelussa laaditaan lapsen sijaishuollon tarkoitus ja tavoitteet. Yhteistyön tavoitteena on, että lapsi saa tarpeitansa vastaavan hoidon ja huolenpidon ja pystyy tapaamaan hänelle läheisiä ihmisiä (Aer 2012, 180–181).

Pitkänen (2011, 80–81) toteaa artikkelissaan, että hyvä yhteistyö vanhemman ja sijaishuoltopaikan kanssa lisää vanhemman osallisuutta lapsensa arjessa. Lapsen arki voi erota hyvin paljon vanhemman omasta henkilökohtaisesta elämästä, joten yhteydenpidon tukeminen yhdistää vanhemman ja lapsen juurien säilymistä. Jos vanhempi kokee omien tunteidensa käsittelemisen hankalana sijaisperheen kanssa, voi hänen omat oikeutensa vanhempana etäännyä. Vanhemman osallisuutta tulee sijaishuollon aikana tukea riittävästi, jotta vanhemman oikeuksien etäännyminen ei näyttäyty ristiriitana vanhemman ja viranomaisen välillä, lapsen asioiden hoitamisen aikana.

4 KEHITTÄMISTYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Kehittämistyömme tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa infovideo lastensuojelun perhehoidosta. Videon kohderyhmänä ovat erityisesti lastensuojelun asiakasperheet, mutta sitä on mahdollista hyödyntää myös esimerkiksi ammattilaisten, opiskelijoiden ja perhehoitajien kanssa.

Infovideon tavoitteena on lisätä tietoa lastensuojelun perhehoidosta sekä vanhemmuudesta niissä tilanteissa, kun lapsi sijoitetaan lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Videolla esitellään lastensuojelun perhehoitoa sijoituksen muotona, vanhemman oikeuksia sijoituksen aikana ja yhteisvanhemmuutta. Tietoa tarjoamalla voidaan tukea sijoitetun lapsen vanhempaa omassa vanhemmuudessaan ja mahdollisesti lieventää epätietoisuudesta johtuvaa pelkoa. Tavoitteena on myös lisätä lastensuojelun perhehoidon tunnettavuutta. Infovideosta katsoja saa tiiviin kuvauksen siitä, mitä lastensuojelun perhehoito tarkoittaa ja keitä perhehoitajat ovat.

5 KEHITTÄMISTYÖN TUOTEKEHITYSPROSESSI

Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä. Lähtökohtana kehittämistyölle on yleensä tunnistettu ongelma tai puute työelämässä (Toikko & Rantanen 2009, 16). Kehittämistyölle tunnusomaista on aktiivinen asioiden työstäminen ja toimivien käytänteiden etsiminen. Kehittämistyölle asetetaan aina tarkoitus ja tavoite, joihin tähtäämällä on tarkoituksena saada aikaan tuloksia. Kehittämistyön vaiheita ovat suunnittelu, toteutus, lopullisten tulosten arviointi ja jatkohyödynnettävyys. Kehittämistyö on prosessimaisesti etenevää toimintaa. (Anttila 2007, 11–15.)

Kehittämistyönä valmistimme konkreettisen tuotoksen: infovideon lastensuojelun perhehoidosta. Videolla kerroimme, kuinka vanhemmuus jatkuu, vaikka lapsi on sijoitettu lastensuojelun tukitoimena perhehoitoon. Kehittämistyön mallina käytimme tuotekehitysprosessia. Tuotekehitysprosessissa voidaan eritellä viisi eri vaihetta: kehittämistarpeen tunnistaminen, ideointi, tuotteen luonnottelu, kehittäminen ja viimeistely. Prosessin eteneminen ei vaadi edellisen kohdan loppuun suorittamista, vaan vaiheita voi suorittaa limittäin. (Jämsä & Manninen 2000, 85.)

Kehittämistyön tuotteella vastataan työelämässä ilmenevään ongelmaan tai puutteeseen (Jämsä & Manninen 2000, 85). Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikkö toivoi videomateriaalia perhehoidosta. Olimme yhteydessä toimeksiantajaan ja sovimme kehittämistyön aloituksesta. Videon avulla pystytään välittämään tietoa kielellisen ilmaisun lisäksi myös kuvan ja äänen muodossa. Sen vuoksi sosiaali- ja terveysalalla on otettu käyttöön erilaisia videomateriaaleja havainnoinnin helpottamiseksi. Hyvin tehty video vaatii käsikirjoituksen, jonka sisältö muodostuu kohderyhmästä, jolle video on suunnattu. (Jämsä & Manninen 2000, 59.)

5.1 Infovideon suunnittelu

Kehittämistarpeen tunnistamisen jälkeen, ideointivaiheessa pohditaan, millä keinolla pystytään vastaamaan kehittämistyön tarpeeseen. Tässä vaiheessa alkaa hahmottumaan idea työlle. (Jämsä & Manninen 2000, 85.) Perehdyimme aiheita käsittelevään teoriakirjallisuuteen hakien samalla sisältöä infovideomme käsikirjoitukseen. Haimme luotettavaa tutkimus- ja kirjallisuustietoa sekä tieteellisiä artikkeleita Savonia Finna -tietopalveluista. Käytimme teoretiedon kartoittamisessa myös luotettavia kansainvälisiä lähteitä. Toimeksiantajamme lähetti meille materiaalia, jota hyödynsimme infovideon suunnittelussa. Teoretiedon pohjalta kokosimme kehittämistyön teoreettisen viitekehyksen, jonka jälkeen aloitimme infovideon suunnittelun.

Ailion (2015, 4) mukaan, videot ovat tehokkaita kiinnittämään katsojansa huomion opettamalla, koskettamalla ja tarjoamalla mieleenpainuvaa sisältöä katsojalleen. Lähdimme suunnittelemaan infovideomme sisältöä sillä ajatuksella, että video on suunnattu vanhemmalle, joka lapsi on sijoitettu lastensuojelun toimesta perhehoitoon. Halusimme infovideon avulla tukea vanhempaa ymmärtämään, kuinka tärkeää on säilyttää yhteys lapseensa ja olla läsnä lapsensa elämässä, vaikka lapsi asuu sijaisperheessä.

Tuotteen luonnosteluvaiheessa teimme infovideosta ensin alustavan käsikirjoituksen. Aaltosen (2018, 49) mukaan käsikirjoitus kokoaa irralliset ajatukset yhteen. Onnistunut käsikirjoitus on konkreettinen ja selkeä. Käsikirjoitusta jouduimme hiomaan useaan kertaan, sillä oli tärkeää saada aikaan asiavirheetön infovideo, joka aidosti koskettaa ja puhuttelee katsojaansa. Aiheen sensitiivisyyden vuoksi oli tärkeää pohtia, mitä sanomme ja miten ilmaisemme esille tuotavat asiat ketään loukaamatta. Infovideo ei myöskään saanut olla kestoaltaan liian pitkä.

Videolla kuuluva musiikki mahdollistaa katsojalle voimakkaan tunnekokemuksen. Se jättää muistijäljen katsojaansa ja aktivoi ihmisen eri aisteja. (Louhivuori & Saarikallio (2010, 259.)) Tärkeää oli löytää musiikkia paikasta, josta pystyimme lataamaan musiikin ilmaiseksi tekijänoikeudet huomioiden. Musiikkikappaleen tuli olla paitsi asiayhteyteen sopivaa, niin sen tuli kestää kokonaisuudessaan noin kolme minuuttia.

5.2 Infovideon toteutus

Kehittämisvaiheessa valmistetaan itse tuote. Kehittämisvaihe kulkee infovideon mukana koko ajan alkaen käsikirjoituksesta. (Jämsä & Manninen 2000, 85.) Aloitimme käsikirjoituksen (liite 1) laatimisen tammikuussa 2023 heti sen jälkeen, kun olimme saaneet opinnäytetyön teoriaosuuden valmiiksi. Toimeksiantajalta saimme vapaat kädet infovideon käsikirjoitukseen ja toteuttamiseen. Käsikirjoitusta laatiessamme pidimme koko ajan mielessämme sijoitetun lapsen vanhemman näkökulman. Kuitenkin keskeinen sisältö infovideossa oli lapsen etu ja oikeudet, jotka ovat etusijalla lastensuojelua toteutettaessa.

Helmikuussa 2023 aloitimme infovideon toteuttamisen. Pohdimme erilaisia videontoteuttamisvaihtoehtoja, ja päädyimme toteuttamaan infovideon rungon PowerPoint-diaesitysohjelmistolla. PowerPoint työkaluna oli meille molemmille tuttu, joten katsoimme parhaaksi käyttää sitä. PowerPoint-diaesitysohjelmistolla toteutettu esitys muuntuu videoksi tallennettaessa se mp4-formaattiin. Videolla käytettyihin tekstiosuuksiin käytimme fonttina Trebuchet MS. Valitsimme fontin sillä perusteella, että se oli selkeä, yksinkertainen ja helppolukuinen. Diojen otsikoiden fontin koko oli 40 ja tekstin koko oli 20. Fontin värinä otsikoissa oli vihreä ja tekstissä musta. Musta väri erottui parhaiten tekstistä ja vihreä väri näytti hyvälle otsikoinnissa, mukaillen diojen ulkoasua.

Kuvitimme diat Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikön inter-sivuilla esiintyvillä piirroskuvilla. Halusimme videollemme nimenomaan piirroskuvia, eikä elävää kuvaa (kuva 1). Näin saimme diaesitykselle yhtenäisen ja visuaalisesti miellyttävän ilmeen, joka mukaili perhehoidon tukiyksikön internet- ja somekanavien ulkoasua. Diojen taustavärinä ja otsikoinnissa käytimme vihreää väriä. Vihreä on ihmismieltä rauhoittava ja stressiä lieventävä väri (Huttunen 2016, 101). Meidän mielestämme vihreä väri sopi hyvin asiayhteyteen. Päätimme, että emme itse lue infovideon diojen tekstiä, vaan valitsimme lukijaksi puhesyntetisaattorin. Mielestämme puhesyntetisaattorin ääni oli selkeän kuuloinen. Halusimme infovideosta yksinkertaisen ja selkeän vahvistaaksemme sen sanomaa.

Lapselle on tärkeää säilyttää yhteydenpito läheisiin

Sinulle ja lapsellesi sopivasta yhteydenpidosta sovitaan sosiaalityöntekijän ja perhehoitajan kanssa.

Yhteyttä voi pitää vierailuilla, puhelimitse, postitse, sähköpostitse tai muulla vastaavalla tavalla.

Vanhempana voit tukea lapsesi yhteydenpitoa sisaruksiin, isovanhempiin sekä muihin läheisiin ihmisiin.

KUVA 1. Piirroskuva infovideosta (Kauppinen 2023)

Suunnitteluvaiheessa määritimme infovideon enimmäiskestoajaksi kolme minuuttia. Koko videontekoprosessin ajan, meidän tuli ottaa huomioon diojen vaihtoväliin tarvittava aika. Ajan tuli olla riittävän pitkä, jotta puhesyntetisaattori ehti lukemaan diojen tekstit. Taustamusiikkia valitessa, kuuntelimme useita eri kappaleita, jotta löytäisimme sopivan rauhallista ja videomme teemaan sopivaa musiikkia. Valitsimme infovideon taustalle kuulumaan rauhallisen, koskettavan musiikin, jonka saimme ladattua rojaltivapaasti Artlist.io-sivustolta.

5.3 Infovideon viimeistely

Viimeistelyvaihe pitää sisällään infovideon saattamisen lopulliseen muotoonsa. Lopputuloksen odotukset riippuvat paljon ihmisestä ja siitä kenen näkökulmasta tuotettua videota katsotaan. Jos tuotetta katsotaan tekijän näkökulmasta, pidetään sitä yleensä laadukkaana silloin kun tuote on kilpailukykyinen, eikä aiheuta huonoa palautetta. Käyttäjän näkökulmasta tuotetta voidaan pitää laadukkaana siinä vaiheessa, kun se kohtaa käyttäjän tarpeet ja odotukset. (Jämsä & Manninen 2000, 85, 127–128.)

YK:n yleissopimuksen yksi keskeinen periaate on saavutettavuus. Saavutettavuudella tarkoitetaan jokaisen kansalaisen oikeutta saada tietoa itselleen ymmärrettävässä muodossa. Saavutettavuus koostuu teknisestä-, sisällöllisestä- ja kielellisestä selkeydestä. (Aluehallintovirasto julkaisuaika tuntematon.) Huomioimme saavutettavuuden lisäämällä PowerPoint-esityksemme ääniraidat eli taustamusiikin ja puhesyntetisaattorin äänen ilmaisella Shotcut-videoeditorilla. Viimeistelyvaiheen päätteeksi tallensimme valmiin PowerPoint-esityksemme mp4-formaattiin. Valmis infovideo julkaistiin YouTube-kanavalla (liite 2).

6 POHDINTA

Kehittämistyömme tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa infovideo lastensuojelun perhehoidosta. Videomme kohderyhmänä olivat erityisesti lastensuojelun asiakasperheet, mutta sitä oli mahdollista hyödyntää myös esimerkiksi ammattilaisten, opiskelijoiden ja perhehoitajien kanssa.

Infovideomme tavoitteena oli lisätä tietoa lastensuojelun perhehoidosta sekä vanhemmuudesta niissä tilanteissa, kun lapsi sijoitettiin lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Videolla esiteltiin lastensuojelun perhehoitoa sijoituksen muotona, vanhemman oikeuksia sijoituksen aikana ja yhteisvanhemmuutta. Tietoa tarjoamalla voitiin tukea sijoitetun lapsen vanhempaa omassa vanhemmuudessaan ja mahdollisesti lieventää epätietoisuudesta johtuvaa pelkoa. Tavoitteena oli myös lisätä lastensuojelun perhehoidon tunnettavuutta. Infovideoista katsoja sai tiiviin kuvauksen siitä, mitä lastensuojelun perhehoito tarkoitti ja keitä perhehoitajat olivat.

6.1 Kehittämistyön prosessin ja tuotoksen arviointi

Yhteistyöhön toimeksiantajan kanssa päädyttiin toisten opiskelijavertaisten kautta. He olivat tekemässä toimeksiantajalle opinnäytetyönä selkokielisen oppaan lastensuojelun perhehoidosta. Toimeksiantaja oli esittänyt toiveen, että he haluaisivat lastensuojelun perhehoidosta myös videomateriaalia käyttöönsä. Me tartuimme tähän pyyntöön. Aiheemme oli aluksi selkokielinen video lastensuojelun perhehoidosta. Aloittaessamme työn rajauksen, havainnoimme, että mielenkiintomme kohde muuttui. Huomasimme etsivämme aktiivisesti tietoa siitä, kuinka voisimme tukea vanhemmuutta perhehoidon aikana. Halusimme kertoa lapsen vanhemmalle, ettei vanhemmuus pääty, vaikka lapsi sijoitetaan asumaan lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Olimme yhteydessä toimeksiantajaamme ja suunnitelman muutos kävi heille. Näin lähdimme tekemään kehittämistyönä infovideoa vanhemmuuden tukemisesta perhehoidon aikana. Ymmärsimme aiheen tarkentuessa, että oli tärkeää valikoida opinnäytetyön aihe niin, että se motivoi meitä ja mielenkiintomme säilyi läpi kehittämistyönprosessin.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikön tavoitteena on tuottaa ja kehittää palveluita lasten ja perheiden tarpeisiin, joten mielestämme aiheen vaihto vastasi nyt paremmin myös toimeksiantajan toteuttamaa ideologiaa. Infovideomme vastasi vanhemman tarpeeseen saada tietoa perhehoidosta. Video kannusti vanhempaa vanhemmuuden jatkamiseen.

Lopulta kehittämistehtävän suuntaus rajauksineen lähti meiltä itseltämme, sillä meillä molemmilla oli halu tehdä työelämälähtöinen ja sosionomin työskentelyä tukeva työkalu. Valmistuttuamme sosionomeiksi olemme molemmat kiinnostuneita työskentelemään lastensuojelun erilaisissa työtehtävissä tukien lasta ja hänen perhettään. Tutkimuksen mukaan yhteisvanhemmuus, yhteinen tekeminen ja sen sanoittaminen tukee vanhemmuutta. Myös vuorovaikutuksellisella keskustelulla ja sen tukemisella on suuri merkitys vanhemmuuden tukemisessa. (Rautaparta-Pennanen, Kekkonen, Colin, Bök & Rönkä 2022, 23.)

Infovideon tavoitteena oli lisätä tietoa lastensuojelun perhehoidosta sekä vanhemmuudesta niissä tilanteissa, kun lapsi sijoitettiin lastensuojelun toimenpiteenä perhehoitoon. Infovideota suunniteltaessa, piti sisäistää ensin se, kuinka pahalta ja hämmentävältä vanhemmasta voi tuntua, kun lapsi muuttaa asumaan lastensuojelun toimenpiteenä sijaisperheeseen. Tämän oivalluksen pohjalta teimme käsikirjoituksen, jossa huomioimme lapsen vanhemman tunnetilan.

Lähetimme infovideon rungon arvioitavaksi ohjaavalle opettajallemme. Saimme häneltä hyviä ideoita, jotka mielestämme kehittivät työtämme oikeaan suuntaan. Infovideon runkoa työstäessä, luimme infovideon diojen tekstejä useaan kertaan. HavaitSIMME sen, kuinka prosessin edetessä opimme tiivistämään ja tuomaan esille juuri ne tärkeimmät asiat, jotka halusimme ilmaista infovideossamme. Dioistamme tuli napakoita, informatiivisia ja herätteleviä. Pyysimme lähes valmiista infovideoista palautetta toimeksiantajaltamme, ohjaavalta opettajalta sekä perhetyöntekijänä ja perhehoitajana työskenteleviltä lastensuojelutyön ammattilaisilta. Palautteen perusteella muokkasimme videossa otsikointia sekä yhden dian pituutta.

Ainut asia, mitä jäimme viimeistelykohdassa pohtimaan, olivat ne kaksi diaa, joissa kerroimme lapsen palaamisesta takaisin vanhemman luo. Mietimme, että diojen sanoma ei saisi olla liian positiivinen tai lupauksen antava. Me emme saaneet luoda mielikuvaa, jossa lapsi pystyisi aina automaattisesti palaamaan vanhemman luo, vaan tarkoituksemme oli kertoa, että lapsen palaaminen vanhemmansa luo on mahdollista, jos se on lapsen edunmukaista ja perheen tilanteen puolesta mahdollista. Päädyimme kuitenkin jättämään nämä diat videollemme, sillä halusimme luoda toivoa lapsen vanhemmalle mahdollisesta lapsen kotiinpaluusta, mikäli lapsen etu täyttyy. Muokkasimme vielä dioja niin, että ne rohkaisivat vanhempaa ja antoivat toivoa mahdollisesta lapsen kotiinpaluusta.

Videon sisällöstä kävi ilmi, mitä lastensuojelun perhehoito tarkoittaa. Videomme avasi myös vanhemman oikeuksia sijoituksen aikana ja lisäsi tietoutta yhteisvanhemmuudesta. Tietoa tarjoamalla voitiin tukea sijoitetun lapsen vanhempaa omassa vanhemmuudessaan ja mahdollisesti lieventää epätietoisuudesta johtuvaa pelkoa. Video julkaistiin YouTube-kanavalla, jotta se on levitettävissä ja katsottavissa mahdollisimman laajasti. On tärkeää lisätä niin lastensuojelun asiakasperheiden kuin muidenkin ihmisten tietoisuutta lastensuojelusta ja lastensuojelun perhehoidosta.

Pitkänen (2011, 90) on todennut tutkimuksessaan, että vanhempi hyväksyy lapsensa sijoituksen helpommin, kun hänellä on mahdollisuus olla mukana toteuttamassa vanhemmuuttaan sijaishuollon rinnalla. Vanhempi kokee tärkeänä, että lapsen asiat ovat hyvin sijaishuollossa ja vanhemman ja lapsen välinen suhde mahdollistuu. Infovideomme avulla pystymme vahvistamaan vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta, sillä infovideomme rohkaisee vanhempaa yhteydenpitoon. Lapsen ja hänen vanhemmansa välillä on pitkä yhteinen historia ennen sijoitusta, joten vanhemman ja lapsen yhteydenpidon tärkeyttä ei tule koskaan unohtaa. Vanhemmalla on arvokasta tietoa lapsestaan, jota kukaan muu henkilö ei ole. Kun vanhempi saa olla mukana lapsensa elämässä, niin hänen mahdollisuutensa kuntoutua, esimerkiksi alkoholiongelmastaan, paranee. Pitkänen (2011, 91–92.) Infovideomme tukee näin ollen myös vanhempaa hänen omassa henkilökohtaisessa elämässään.

Halusimme esittää asiat infovideollamme lapsen vanhempaa kunnioittaen. Kiinnitimme erityistä huomiota siihen, että sana- ja videon ulkoasu valinnoillamme, emme provosoisi katsojaa. Tarkoituksena oli myös häivyttää tarpeetonta pelkoa leimautumisesta.

Esityksemme sisälsi 10 diaa, joka mielestämme oli ajallisesti sopiva määrä, joka infovideolla voitiin esittää katsojan mielenkiinnon säilyttämiseksi. Videomme kokonaiskestoajaksi tuli vajaa kolme minuuttia, joka oli juuri sopivan pitkä aika videollemme. Saimme palautetta, että infovideo oli niin informatiivinen ja täynnä tärkeää asiaa, että enempää tietoa ei pystytty sisäistämään yhden katselukerran aikana.

Emme onnistuneet saamaan palautetta videosta lastensuojelun perhehoidon asiakasperheiltä. Ollisimme olleet kiinnostuneita kuulemaan, tukiko infovideomme vanhemmuutta ja vähensikö se pelkoja lapsen sijoituksen aikana. Palautteen saaminen olisi voinut olla mahdollista esimerkiksi Webropol-kyselyllä, mutta se olisi pitänyt huomioida jo opinnäytetyön prosessin aikaisemmassa vaiheessa. Hyödynsimme opinnäytetyön prosessin eri vaiheissa ohjaavan opettajan, kehittämistyöpajojen, suomenkielen- ja viestinnän opettajien ja opiskelijavertaisemme apua.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Kiinnitimme koko kehittämistyön prosessin ajan huomiota siihen, että eettiset näkökulmat tulivat huomioiduksi. Sitouduimme noudattamaan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöille laadittuja eettisiä suosituksia, jotka on laatinut ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto (Arene ry). Noudatimme myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistusta hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Asianmukaisesti tehty hankkeistamissopimus toimeksiantajamme kanssa sekä yhteydenpito toimeksiantajamme olivat myös eettisiä näkökulmia, jotka lisäsivät opinnäytetyömme luotettavuutta.

Arene (2020) mukaan opinnäytetyö on julkinen asiakirja, jonka me tiedostimme kehittämistyötämme tehdessä. Tavoittemme tässä kehittämistyön prosessissa oli perehtyä huolella teoreettiseen viitekehukseen ja luotettavaan tutkimustietoon ja sen pohjalta tehdä infovideo. Vältimme toisten työn plagiointia ja käytimme luotettavia lähteitä työssämme. Pyrimme kriittisyyteen lähteitä valitessamme sekä rehellisyyteen opinnäytetyötä kirjoittaessamme. Pääsääntöisesti lähteemme olivat kymmenen vuoden sisällä tuotettuja, lukuun ottamatta Jämsä & Manninen tuotekehittämisen prosessin mallia. Päädyimme käyttämään heidän tuotekehittämisen prosessinsa mallia, koska se sopi parhaiten kuvaamaan meidän infovideomme tuotekehitysprosessia. Lähetimme kehittämistyömme tarkistettavaksi plagioinnin varalta Turnitin-ohjelmaan sekä suunnitelmavaiheessa että ennen valmiin työmme julkaisua Theseuksessa.

Työssämme ei tullut esille muita yksityishenkilöitä kuin me infovideon tekijät, joten tutkimuslupaa tai tietosuojaselostetta emme tarvinneet tehdä. Kuvituksena käytimme toimeksiantajamme internetsivuilla esiintyviä piirroksuvia. Infovideon taustamusiikki haettiin sivustolta, jossa tekijänoikeusasiat olivat huomioitu. Infovideontekijöinä meillä oli tekijänoikeudet infovideoomme ja annoimme videomme käyttöoikeudet toimeksiantajallemme.

Erilaiset videot parantavat sisällön saavutettavuutta (Aluehallintovirasto julkaisuaika tuntematon). Infovideomme parantaa jokaisen ihmisen mahdollisuutta saada tietoa lastensuojelun perhehoidosta, sisällöllisesti ja kielellisesti selkeän videomme avulla. Infovideomme täyttää saavutettavuus direktiivin.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) tuli Suomessa voimaan 1.4.2019. Tämän digipalvelulain taustalla vaikuttaa Euroopan unionin saavutettavuusdirektiivi. Laki pohjautuu YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. YK:n yleissopimus korostaa vammaisten ihmisten osallisuutta ja mahdollisuutta asioida itsenäisesti myös digitaalisessa ympäristössä. (Aluehallintovirasto julkaisuaika tuntematon.) Kehittämistehtävän myötä tuemme vammaisen ihmisen mahdollisuutta etsiä tietoa itsenäisesti lastensuojelun perhehoidosta, sillä kehittämistehtävämme tuotos on tallennettu digitaaliseen muotoon.

6.3 Ammatillinen kasvu

Savonian opinnäytetyön arviointikriteereihin (2021) on asetettu opinnäytetyön prosessin tavoitteeksi valita aihe ammatillisen kehittymisen kannalta sopivaksi. Valitsimme kehittämistyön aiheen niin, että se tuki ammatillista kasvuamme. Meidän tietoperustamme lastensuojelutyöstä kasvoi. Saimme uutta näkökulmaa siitä, kuinka raskaasti vanhempi kokee lapsensa sijoituksen ja miten leimaannuttavaa lastensuojelun asiakkuus voi olla. Opimme myös, että vanhempi voi olla niin hämillään lapsensa sijoituksesta, että hänen on vaikea hyväksyä sijaisperhettä ja heidän toimintatapojaan. Tulevaisuudessa osaamme sosionomeina kannustaa sijoitetun lapsen vanhempaa jatkamaan vanhemmuuttaan, vaikka lapsi on sijoitettu lastensuojelun toimesta perhehoitoon. Pystymme ymmärtämään paremmin vanhemman kokemat tunnekuohut, jotka syntyvät sijoituksen vuoksi.

Peilaamme ammatillista kasvuamme myös Sosionomi (AMK):n ammatillisiin kompetensseihin (julkaisuaika tuntematon). Tutkimuksellisen kehittämis- ja innovaatio-osaamisen kompetenssien mukaan, tavoitteena on soveltaa tieteellistä ja näyttöön perustuvaa tietoa, hallita opinnäytetyön prosessia sekä arvioida omaa työskentelyä ja prosessin etenemistä. Onnistuimme löytämään luotettavia, tutkittuun tietoon pohjautuvia lähteitä, joiden tietoa sovelsimme käytäntöön kehittämistyön tuotekehitysprosessin aikana. Kirjoitimme auki eri tuotekehitysprosessin vaiheet peilaamalla niitä Jämsä & Mannisen teokseen. Pystyimme hallitsemaan tuotekehitysprosessin eri vaiheet ja valmistamaan eri vaiheiden kautta tuotteen, infovideon.

Asiakastyön osaamisen kompetenssin mukaisesti mietimme, kuinka oma ihmiskäsityksemme ja arvo maailmamme vaikuttaa työn tekemiseen ja sen sisältöön. Koko prosessin ajan pidimme sosiaalialan arvot ja ammattieettiset periaatteet mukana toimimannassamme kyseenalaistaen tekemistämme. Kompetenssin mukaisesti tuemme ja vahvistamme asiakkaan kasvua ja kehitystä eri elämäntilanteissa ja vaiheissa, tässä työssämme sijaishuollon aikana. Tuemme asiakkaan omia voimavaroja ja niiden käyttöönottoa vanhemmuuden näkökulmasta. Infovideon tuottaminen on auttanut kehittämään taitojamme ajatella sijaishuoltoa vanhemman näkökulmasta, sekä yhteisvanhemmuuden tärkeydestä.

Koemme kehittämistyöntöytäprosessin vahvistaneen meidän osaamistamme palveluohjauksen osajina, sillä kehitimme taitojamme verkostopalavereissa eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyössä toimiksiantajan kanssa. Teimme kehittämistyötä ensimmäistä kertaa yritykselle, jolloin saimme omalla työskentelyllämme kehittää toimintaa luomalla kehittämistyön tuotteen. Infovideon valmistaminen auttoi meitä ymmärtämään, kuinka tuottaa ja kehittää erilaista materiaalia lastensuojelutyön käyttöön. Lisäksi vahvistimme asiantuntijuuttamme ja tietouttamme opinnäytetyöprosessin aikana lastensuojelun perhehoidosta, vanhemmuuden peloista sijaishuollonaikana sekä yhteisvanhemmuudesta.

Kehittämistyöprosessi on opettanut meille aikatauluttamista, organisointia sekä paineensietokykyä. Mielestämme nämä ovat tärkeitä ominaisuuksia, joita tulemme tarvitsemaan myös sosionomin työssä, sekä ammatillisen kasvun kehittämisessä. Kehittämistyön ja infovideon tekeminen on opettanut meille vastuunkantoa, oman toimintamme reflektointia, sekä innovatiivista-osaamista. Kehittämistyöprosessi on vaatinut meiltä itseohjautuvuutta, sekä valmiuksia toimia johtamisosaamisen-, sosiaalialan palvelujärjestelmän osaamisen-, ja työyhteisöosaamisen kompetenssien mukaisesti.

Kehittämistyöprosessin aikana kriittinen reflektointi on edistynyt, koska prosessia on täytynyt tarkastella aiemman tiedon ja itse tuottamamme kehitystuotteen yhteensovittamisen näkökulmasta. Aikaisemmissa itsearviointia vaativissa tehtävissä olemme helposti olleet hyvinkin kriittisiä omille töillemme. Tämä prosessi on opettanut meitä tarkastelemaan reflektointia kompetenssien kautta. Koemme kehittämiskohteidemme huomioimisen olevan tärkeää elinikäisen oppimisen takia. Sosiaalialan ammattilaisena on kehitettävä itseään jatkuvasti muuttuvan yhteiskunnan ja asiakkaiden muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

6.4 Tuotoksen hyödynnettävyys ja kehittämisideat

Yksi kehittämistyömme tavoitteista oli vahvistaa vanhemmuutta lastensuojelun perhehoidon aikana. Meidän kehittämistyömme prosessi ei ulottunut selvitykseen, kuinka lastensuojelun perhehoidon asiakasperheet tavoitettiin infovideollamme ja miten video tuki ja vahvisti vanhemmuuden jatkamista. Uskomme, että tässä olisikin hyvä tutkimuksen kohde, jolla kehittämistyötämme voisi mahdollisesti jatkojalostaa. Toivomme, että kehittämistyömme kannustaa myös toisia sosiaalialan opiskelijoita ja työntekijöitä tuottamaan videomateriaalia, sillä videot ovat informatiivisia sekä herättävät katsojissaan ja kuulijoissaan erilaisia tunteita.

LÄHTEET

- Aaltonen, Jouko. 2018. Käsikirjoittajan työkalut. Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas. 4. uudistettu painos. Tampere: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Aer, Janne 2012. Lastensuojelu-oikeus. Lapsi ja perhekohtaisen lastensuojelun oikeudelliset perusteet. 1. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Ailio, Johanna 2015. Vähän parempi video -opas laadukkaan videon suunnitteluun ja toteutukseen. Pdf-tiedosto. <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165831.pdf>. Viitattu 20.12.2022.
- Aluehallintovirasto julkaisuaika tuntematon. Verkkojulkaisu. <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/digipalvelulain-vaatimukset/>. Viitattu 11.1.2023.
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Verkkojulkaisu. Päivitetty 9.1.2020. <https://www.arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>. Viitattu 19.1.2023.
- Anttila, Pirkko 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi.
- Carnochan, Sarah, Moore, Megan & Austin, Michael J. 2013. Achieving placement stability. *Journal of Evidence-Based Social Work* 10 (3), 235–253.
- Erikson, Pia & Säles, Emilia 2021. Lastensuojelun perhehoidon järjestäminen. Työpaperi 6/21. Pdf-tiedosto. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/141024/URN_ISBN_978-952-343-627-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 6.1.2023.
- Hammarlund, Claes-Otto 2010. Kriisikeskustelu. Kriisituki, jälkipuinti, stressin ja konfliktien käsittely. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Heikkilä, Marjukka, Rantaeskola, Satu & Suikkanen-Malin, Tuija 2018. Lapsen edunvalvonta lastensuojelu- ja rikosprosessissa. Tyrvää-Vammala-Sastamala: Warelia.
- Huttunen, Martti 2016. Värit pintaa syvemältä. Helsinki: Books on Demand GmbH.
- Joensuu, Antti & Sutinen, Jussi 2016. Perheen suojassa. Miten onnistua sijaisperheenä? Helsinki: BoD-Books on Demand.
- Jämsä, Kaisa & Manninen, Elsa 2000. Osaamisen tuotteistaminen sosiaali- ja terveysalalla. Vantaa: Tammi.
- Kauppinen, Kirsi 2023. Piirroskuva infovideosta. Valokuva, 12.4.2023. Kuopio: Kirsi Kauppinen kokoomat.
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019. Verkkojulkaisu. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306>. Viitattu 11.1.2023.
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011. Verkkojulkaisu. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110922>. Viitattu 28.9.2022.
- Lastensuojelulaki 417/2007. Verkkojulkaisu. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L1P2>. Viitattu 24.5.2022.
- Louhivuori, Jukka & Saarikallio, Suvi 2010. Musiikkipsykologia. Jyväskylä: Atena.
- Malet, Montserrat Fargas, Mcsherry, Dominic, Larkin, Emma, Kelly, Greg, Robinson, Clive & Schubotz, Dirk, 2010. Young children returning home from care: the birth parents ´perspective. *Child & Family Social Work* 15 (1), 81.

Malja, Marjo, Puustinen-Korhonen, Aila, Petrelius, Päivi & Eriksson, Pia 2019. Lastensuojelun laatusuositus. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisuja 2019:8. Pdf-tiedosto. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161862/STM_2019_8_J_Lastensuojelun_laatusuositus.pdf?sequence=4&isAllowed=y. Viitattu 19.12.2022.

Mantila, Ritva, Mikkonen, Marjo Väinölä, LeenaMaaria 2008. Onnistuneen sijoituksen siltaa rakentamassa. Lastensuojelun perhehoidon työkirja. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.

Meloy, Mary Elizabeth & Phillips, Deborah A. 2012. Foster children and placement stability: The role of childcare assistance. *Journal of Applied Developmental Psychology* 33, 252–259.

Perhehoitolaki 2015/263. Verkkojulkaisu. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150263>. Viitattu 12.5.2022.

Perhehoitoliitto julkaisuaika tuntematon. Verkkojulkaisu. https://www.perhehoitoliitto.fi/tietoa_perhehoidosta/mita_perhehoito_on. Viitattu 19.9.2022.

Pesäpuu julkaisuaika tuntematon. Pdf-tiedosto. https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2021/11/PRIDE_valmentajakoulutus_yleisesite_.pdf. Viitattu 20.9.2022.

Pitkänen, Miia 2011. Vastuun paikka. Vanhempien tukeminen lapsen huostaanotossa. Soccan ja Heikki Waris -instituutin julkaisusarja nro 26. Pdf-tiedosto. https://www.socca.fi/files/1404/Vastuun_paikka!_Vanhempien_tukeminen_lapsen_huostaanotossa.pdf. Viitattu 20.1.2023.

Rautaparta-Pennanen, Kaija, Kekkonen, Marjatta, Collin, Kaija, Böök, Marja Leena & Rönkä, Anna 2022. Vanhemmuuden ja selviytymiskykyisyyden tukeminen ohjatussa äiti-lapsivertaisryhmässä. *Sosiaalipedagoginen Aikakauskirja* 23 (1), 13–40. <https://doi.org/10.30675/sa.107618>.

Rork, Kristine E. & McNeil, Cheryl B. 2011. Evaluation of foster parent training programs: A critical review. *Child & Family Behavior Therapy*, 33 (2), 139-170.

Rostill-Brookes, Helen, Larkin, Michael, Toms, Amy & Churchman, Clare 2011. A shared experience of fragmentation: Making sense of foster placement breakdown. *Clinical Child Psychology and Psychiatry* 16 (1), 103–127.

Saastamoinen, Kati 2010. Lapsen asema sijaishuollossa- Käsikirja arjen toimintaan. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Savonia-ammattikorkeakoulu 2021. Amk-tutkinnot: opinnäytetyön arviointikriteerit. Verkkojulkaisu. <https://amksavonia.sharepoint.com/sites/reppu-opinnaytetyo/Jaetut%20asiakirjat/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2Freppu%2Dopinnaytetyo%2FJaetut%20asiakirjat%2FSuojatut%20tiedot%2FAMK%2FONT%5Farviointikriteerit%5FAMK%5F2021%2Epdf&parent=%2Fsites%2Freppu%2Dopinnaytetyo%2FJaetut%20asiakirjat%2FSuojatut%20tiedot%2FAMK>. Viitattu 11.2.2023.

Savonia-ammattikorkeakoulu julkaisuaika tuntematon. Opetussuunnitelma. Verkkojulkaisu. <https://www.savonia.fi/opiskele-tutkinto/tutkinnot-ja-hakeminen/opetussuunnitelmat/tulostinystavallinen-opetussuunnitelma/?krtid=1022>. Viitattu 19.2.2023.

Sen, Robin & Broadhurst, Karen 2011. Contact between children in out of home placements and their family and friends' networks: a research review. *Child & Family Social Work* 16 (3). 298-309.

Shives, Louise Rebraca 2012. *Basic Concepts of Psychiatric Mental Health Nursing*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Siilinjärven kunta julkaisuaika tuntematon. Pohjois- Savon lastensuojelun kehittämissyksikkö. Verkkojulkaisu. <https://www.siilinjarvi.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/pohjois-savon-lastensuojelun-kehittamisyksikko/>. Viitattu 24.4.2022.

Sinko, Päivi & Virokannas, Elina 2009. Rajallisia äitiysidentiteettejä. Huumeita käyttäneiden äitien kertomuksia lastensa huostaanotoista. *Janus* 17:2, 104–120.

THL 2022. Lastensuojelu. Liitetaulukko 1. Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, 2018–2020 (xls,150kt). <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/lastensuojelu/lastensuojelu>. Viitattu 12.5.2022.

Toikko, Timo ja Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy-Juvenes Print.

Valkonen, Leena & Janhunen, Tarja 2016. Tutkimustietoa perhehoidon kehittämiseksi. Katsaus kansainvälisiin tutkimuksiin 2010–2016. Pdf-tiedosto. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131580/URN_ISBN_978-952-302-789-3.pdf?sequence=1. Viitattu 11.5.2022.

Vanhanen, Sonja 2014. Kuka auttaisi meidän perhettä. Sijoitetun lapsen ja hänen perheensä tukeminen ja jälleenyhdistäminen- kehittämishankkeen raportti. Sos-lapsikylä.

Vierula, Tarja 2016. Huostaanoton käynnistämät suhteet ja prosessit vanhempien henkilökohtaisessa elämässä. Teoksessa Rosi Enroos, Tarja Heino & Tarja Pösö (toim.) *Huostaanotto. Lastensuojelun vaativin tehtävä*. Vastapaino. Tampere. 173–283.

LIITE 1: INFOVIDEON KÄSIKIRJOITUS

Käsikirjoitus infovideoon

Videon taustalla soi koko ajan musiikki. Videon kuvat vaihtuvat automaattisen ajastuksen mukaisesti. Videolle on tuotettu ääni puhesyntetisaattoria käyttäen saavutettavuuskriteerien mukaisesti. Videolla on käytetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikön internet- ja somekanavilta otettuja piirroskuvia. Videon kesto on vajaa 3 minuuttia.

Aloituskuva

”Vanhemmuus ei pääty lastensuojelun perhehoidon aikana” (Kuvassa kolme aikuista, kolme lasta ja kissa.)

Toinen kuva

”Lastensuojelun perhehoito

Perhehoidon tarkoitus on antaa lapselle kodinomainen sijaishuoltopaikka.

Perhehoitajan tehtävä on antaa hoivaa ja pitää huolta lapsesta.

Perhehoitajana toimii ennakoivalmennuksen käynyt pariskunta tai yksin asuva aikuinen.” (Kuva aikuisesta ja lapsesta, jotka laittavat ruokaa yhdessä.)

Kolmas kuva

”Sinä olet...

Edelleen lapsesi vanhempi, vaikka lapsi asuu perhehoitajan luona.

Tärkeä osa lapsesi elämää, lapsesi tarvitsee sinua.” (Kuva hymyilevästä aikuisesta, joka tervehtii kättä nostaen.)

Neljäs kuva

”Lapselle on tärkeää säilyttää yhteydenpito läheisiin

Sinulle ja lapsellesi sopivasta yhteydenpidosta sovitaan sosiaalityöntekijän ja perhehoitajan kanssa.

Yhteyttä voi pitää vierailuilla, puhelimitse, postitse, sähköpostitse tai muulla vastaavalla tavalla.

Vanhempana voit tukea lapsesi yhteydenpitoa sisaruksiin, isovanhempiin sekä muihin läheisiin ihmisiin.” (Kuva lapsista, joilla on pallo mukana.)

Viides kuva

”Vanhemmuus ei pääty sijaishuoltoon

Sinulla on oikeus päättää lapsesi nimestä, uskonnosta ja kansalaisuudesta sijaishuollonkin aikana.

Sinä voit edustaa lastasi esimerkiksi viranomais- ja edunvalvonta-asioissa.” (Kuva aikuisesta ja lapsesta lukemassa kirjaa.)

Kuudes kuva

”Vanhempana ole mukana lapsesi elämässä

Saat tietoa lastasi koskevista asioista perhehoitajalta ja sosiaalityöntekijältä.

Sinulla on oikeus hakea lapsesi sijaishuollon lopettamista.” (Kuva aikuisista kirjan ääressä.)

Seitsemäs kuva

”Yhteisvanhemmuus toimii lapsen parhaaksi

Vanhempana olet mukana laatimassa lapsesi asiakassuunnitelmaa yhdessä perhehoitajan ja sosiaalityöntekijän kanssa. Suunnitelman tavoitteena on, että lapsesi saa tarpeitaan vastaavan hoidon ja huolenpidon.

Avoin vuorovaikutus perhehoitajan ja sosiaalityöntekijän kanssa tukee lapsesi etua ja hyvinvointia.”
(Kuva kahdesta aikuisesta ja lapsesta.)

Kahdeksas kuva

”Perhehoidon päättyminen lapsen edun ehdoilla

Sijaishuollon aikana pyritään tilanteeseen, jossa sijaishuollolle ei olisi enää tarvetta ja lapsi pystyisi palaamaan takaisin vanhemman luokse.” (Kuva junasta.)

Yhdeksäs kuva

”Perhehoidon päättyminen

Kotiin palaaminen on ajankohtaista, kun se on lapsen edun mukaista ja perheen tilanteen puolesta mahdollista.

Vanhempana olet mukana arvioimassa lapsesi kotiinpaluun mahdollisuutta ja ajankohtaa yhdessä perhehoitajan, sosiaalityöntekijän ja muun mahdollisen verkoston kanssa.” (Kuva aikuisesta ja kahdesta lapsesta.)

Loppu kuva, jossa kiitokset, tekijät ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun perhehoidon tukiyksikön-logo.

LIITE 2: LINKKI INFOVIDEOON

<https://www.youtube.com/watch?v=A5Rwt4Mj220>